

ชื่อวิทยานิพนธ์ : กลยุทธ์การพัฒนาจริยธรรมสำหรับเยาวชนไทย

ผู้วิจัย : นายวีรชัย อนันต์เจียร

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

: นอ.ดร.นภัทร์ แก้วนาถ, ศศ.บ., ศศ.ม.(การจัดการ), กศ.ด., วทอ.

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ข้อคือ ๑) เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาของของเยาวชน ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกระทำผิดของเยาวชน ๓) เพื่อศึกษาวิธีการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการขัดเกลาจิตใจของเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่ดี ๔) เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนโดยใช้หลักธรรมที่เหมาะสม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณโดยแบ่งกลุ่มผู้ตอบออกเป็น ๒ กลุ่มคือกลุ่มเยาวชนที่กระทำผิดจำนวน ๓๕๐ ชุด และกลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนอีก ๓๕๐ ชุด ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒๐ ท่าน แบบสอบถามและข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง การวิจัยจะได้รับประโยชน์คือ ทำให้ทราบประเด็นปัญหา ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาของเยาวชน ทางแก้ปัญหาเหล่านั้น หลักธรรมที่เหมาะสมและแผนกลยุทธ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

ผลการวิจัยพบว่า

ประเด็นปัญหาของของเยาวชน คือ ปัญหาทางร่างกายของเยาวชน ปัญหาทางด้านอารมณ์และจิต ปัญหาครอบครัว ปัญหาเพื่อนและบุคคลใกล้ชิด ปัญหาด้านแรงบันดาลใจและเป้าหมายในชีวิต ปัญหาสังคมหรือสิ่งแวดล้อมๆ ปัญหาประวัติการทำผิด ปัญหาภูมิหลังและโอกาสของการศึกษา ปัญหาด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบน และปัญหาด้านระบบการศึกษาของชาติ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกระทำผิดของเยาวชนมีปัจจัย ๔ ด้าน คือ ปัจจัยด้านสังคม เช่น สภาพสังคม เพื่อนของเยาวชน ชุมชนที่อยู่อาศัย การเข้าถึงสิ่งผิดกฎหมายและอบายมุขได้ง่าย ฯลฯ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น ความต้องการเงินปัจจัย ๔ ค่าครองชีพสูง การขาดโอกาสในการทำงาน

เป็นต้น ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น ลักษณะการเลี้ยงลูก ลักษณะครอบครัว ลักษณะพ่อแม่ เป็นต้น และ ปัจจัยด้านตัวเยาวชนเอง เช่น ลักษณะของพันธุกรรม วุฒิภาวะที่ยังไม่พัฒนา ปัญหาการเจ็บป่วยของ เยาวชน เป็นต้น โดยปัจจัยทั้ง ๔ ด้านนี้ส่งผลต่อเยาวชนแตกต่างกันไป

วิธีการนำหลักธรรมมาใช้กับเยาวชนทำได้ใน ๒ มิติ คือ การประยุกต์วิธีการสอนหลักธรรม เช่นการเปิดใจเยาวชน กิจกรรมนอกหลักสูตร การเข้าค่ายต่างๆ เป็นต้น และการขัดเกลาจิตใจ เช่น การทำให้เยาวชนมีโอกาสเข้าใกล้ศาสนา การสร้างสำนึกที่ดีให้กับเยาวชน เป็นต้น

กลยุทธ์การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนโดยใช้หลักธรรมที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน ได้แก่ หลักเบญจศีล อริยสัจ ๔ มรรค พรหมวิหาร ๔ เป็นต้น ผู้วิจัยได้ค้นพบแผนกลยุทธ์ในการพัฒนา เยาวชน ๔ แผน คือ แผนกลยุทธ์ด้านการอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ และบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข แผนกลยุทธ์ด้านการสร้างเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรมของเยาวชนและค่านิยมที่ถูกต้อง แผนกลยุทธ์ ด้านการการปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรมและกฎกติกาของสังคม และแผนกลยุทธ์ด้านการสั่งสอนให้มี แนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ดี

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้ใน ๓ แนวทาง คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ การ ปรับ แก้กฎหมาย การทำแผนพัฒนาแห่งชาติ การวางแผนระยะยาว เป็นต้น ข้อเสนอแนะเชิง ปฏิบัติการ ได้แก่ การกำหนดให้เยาวชนไปวัด การบรรพชาสามเณร การเข้าค่ายคุณธรรม เป็นต้น และข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยต่อ ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมกับเยาวชน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับประเทศ กลยุทธ์การฝึกเยาวชนให้มีโอกาสทำความดีทุกวันเพื่อเป็น รากฐานชีวิตที่ดี การสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีทิศทางและเป้าหมาย การสร้างสรรค์กิจกรรมทางศาสนาเพื่อสนับสนุนการเข้าค่ายคุณธรรมของเยาวชน เป็นต้น

Dissertation Title : The Strategy of the Ethical Development for Thai Juveniles
Researcher : Mr. Virachai Ananthean
Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)
Dissertation Supervisory Committee.
: Asst. Prof. Dr. Surapon Suyaprom., B.A, M.A, Ph.D. (Pol.Sc.)
: Gpt. Dr. Napatr Gawnak, B.A. (Edu.), M.B.A., Ph.D.(Research
and Curriculum Development.)
Date of Graduation : 31 March 2014

Abstract

This research has 4 objectives as follow:- 1) To study the problem issues of the juveniles. 2) To study the crime-influencing factors for juveniles. 3) To apply the Buddhist Dharma for refine the juveniles' minds. 4) To provide the suitable Buddhist principles for the juveniles and the strategy of the ethical development for juveniles. This study is a mixed research between quantitative and qualitative research. The tool used in the study is questionnaire for the quantitative research by segmenting the informants into 2 groups: - 350 sets of questionnaires were used for each of the juveniles and of their parents. In the qualitative research, using in-depth interviews, 20 savants were interviewed. The questionnaires and the questions for the in-depth interviews have been checked by 5 experts for the accuracy and appropriateness before use. The expected benefits from the research are to gain: - the juvenile-problem issues, factors causing problems to the juveniles, the solution to those problems, suitable Buddhist principles and the strategic plans which can be practically implemented in the Juvenile and Family Court over the whole country.

The research results are:-

The problem issues of juveniles are body, psycho-emotion, family, friends and intimates, inspiration and life target, society and environment, crime record, background and study opportunity, deviate behavior and the national education system problems.

The crime-influencing factors for juveniles, there are 4 factors: society factor such as friends, habitats, easy approach to contrabands and vices, etc., economy factor such as over demand of necessities, high living-cost, lack of working

opportunity etc., family factor such as child-bringing-up pattern, family pattern, parent characteristic etc. and juvenile factor such as gene, maturity, illness etc. These 4 factors affect juveniles differently.

The ways of Dharma application to juveniles, the use of Dharma can be implemented in 2 dimensions: Dharma teaching application such as mind opening, extra-curriculum activities, camping etc. and mind-refinement such as approaching to religion, creating good consciousness to juveniles etc.

The suitable Buddhist principles are Benjasin (Five basic Buddhist precepts of moral practices), Ariyasat 4 (The four Noble Truths), Mak (Noble Eightfold Path, Ways leading to the cessation of suffering), Brahmavihara 4 (Four Buddhist virtues) for example. The researcher has found 4 strategic plans: living peacefully with friends and other people plan, ethical consciousness enriching plan, behaving morally and respecting social regulation plan and teaching good living concept plan

The researcher has given 3 suggestions: 1) Policy suggestion such as law adaptation, national plan, long-term plan etc., 2) Operation suggestion such as entering temple, novice ordination, moral camp etc., 3) Research suggestion such as The ethical consciousness construction for juveniles, to produce qualified personnel for the country, The Juvenile training strategy, giving opportunity to do daily good things as a good life base, The inspiration for juveniles to live with right direction and target, The religion activity creation to support the moral camp for juveniles for example.

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ หลายฝ่าย ซึ่งหากขาดความเมตตาจากท่านเหล่านี้ งานวิจัยชิ้นนี้ย่อมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่าน บุคคลที่สำคัญที่สุดคืออาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๒ ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม และ อาจารย์ นอ.ดร.นภัทร์ แก้วนาค ที่กรุณาตรวจงานวิจัยชิ้นนี้ และให้คำแนะนำที่มีคุณประโยชน์สูงยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทั้ง ๕ ท่าน ซึ่งได้แก่ ๑. พระครูปริมาณวัชร, รศ.ดร. ๒. รศ.ประณต นันทิยะกุล ๓. อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร ๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม ๕. อาจารย์ นอ.ดร. นภัทร์ แก้วนาค ที่กรุณาสละเวลามารับฟังการนำเสนอผลงานวิจัยชิ้นนี้และได้ให้คำแนะนำที่ดีและมีคุณค่ายิ่งกับผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่านที่กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้วิจัยนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานของการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือผู้วิจัย ซึ่งได้แก่คณะทำงานของผู้พิพากษาสมทบในโครงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และเสริมสร้างคุณธรรม (ค่ายโครงการ EQ-MQ) ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามจำนวน ๗๐๐ ชุด ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๒๐ ท่าน ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าและความรู้ที่มีประโยชน์ยิ่งในการสัมภาษณ์ กราบขอบพระคุณพระมหาประพันธ์ สิริบุญโญ และทุกท่านที่มีส่วนในการให้การสนับสนุนและให้กำลังใจกับผู้วิจัยซึ่งไม่ได้กล่าวนามในที่นี้

ปัญหาใดๆ ในโลกนี้ย่อมมีทางออกของมัน หากผู้ที่กำลังเผชิญปัญหานั้นได้ใช้สติในการแก้ปัญหา และเปิดใจรับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามานำทางชีวิตของตน ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ จะสามารถนำพาให้จิตใจของเยาวชนให้พัฒนาไปในทางที่ดีทางที่ควร

นายวีรชัย อนันต์เธียร

ผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ปัญหาการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๖ ๑ สมมติฐานการวิจัย	๖
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๙
๒.๑.๑ หลักการและแนวคิด	๙
๒.๑.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๓๓
๒.๒ หลักกรรมทางพระพุทธศาสนา	๕๘
๒.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๗
๒.๓.๑ งานวิจัยในประเทศ	๖๗
๒.๓.๒ งานวิจัยต่างประเทศ	๘๑

๒.๔ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๘
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๙๒
๓.๑.๑ ขั้นตอนการวิจัย	๙๒
๓.๑.๒ ขั้นตอนการพัฒนา	๙๓
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลหลัก	๙๓
๓.๒.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ	๙๓
๓.๒.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ	๙๔
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๖
๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๖
๓.๓.๒ ลักษณะของแบบสอบถาม	๙๗
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๘
๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๙
๓.๔.๒ ความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๐๐
๓.๔.๓ แหล่งข้อมูล	๑๐๐
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๑
๓.๕.๑ การวิเคราะห์	๑๐๑
๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	๑๐๑
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ	๑๐๓
๔.๑.๑ วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามที่ให้เยาวชนเป็นผู้ตอบ	๑๐๔
๔.๑.๒ วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามที่ให้ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบ	๑๑๓
๔.๑.๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดของเยาวชนและของผู้ปกครองในคำถาม	
ส่วนที่ ๓	๑๒๒
๔.๑.๔ สรุปผลจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	๑๒๖
๔.๑.๕ การพิสูจน์สมมติฐาน	๑๒๗
๔.๑.๖ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	๑๓๑
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ	๑๓๑
๔.๒.๑ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ ๑	๑๓๒
๔.๒.๒ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ ๒	๑๔๓
๔.๒.๓ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ ๓	๑๘๑
๔.๒.๔ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ ๔	๒๐๓

๔.๓ วิเคราะห์ภาพรวม	๒๑๔
๔.๔ การสังเคราะห์ข้อมูล	๒๑๖
๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๒๔
๔.๕.๑ กลยุทธ์การพัฒนาจริยธรรมเยาวชน	๒๒๔
๔.๕.๒ กระบวนการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ในด้านต่างๆ	๒๒๘
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๒๓๕
๕.๑.๑ สรุปผลจากการวิจัยเชิงปริมาณ	๒๓๖
๕.๑.๒ สรุปผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ	๒๓๗
๕.๑.๓ สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์	๒๓๙
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๒๔๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๔๙
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๒๔๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ	๒๕๑
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	๒๕๒
บรรณานุกรม	๒๕๓
ภาคผนวก	
ผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและประวัติโดยย่อ	๒๖๑
ผนวก ข แบบสอบถาม (สำหรับเยาวชนตอบ)	๒๗๔
ผนวก ค แบบสอบถาม (สำหรับผู้ปกครองตอบ)	๒๗๗
ผนวก ง คำถามสัมภาษณ์เชิงลึก	๒๘๐
ผนวก จ หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย (หนังสือขอสัมภาษณ์)	๒๘๓
ผนวก ฉ หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย (หนังสือขอให้ตรวจเครื่องมือวิจัย)	๓๐๔
ผนวก ช รูปถ่ายกิจกรรมต่างๆ ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์	๓๑๐
ผนวก ซ ตารางยามาเน่	๓๑๓
ผนวก ฌ ตารางไคสแควร์เทสต์	๓๑๔
ประวัติผู้วิจัย	๓๑๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑	หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์
๒.๒	หลักการและแนวคิดที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา
๒.๓	หลักการและแนวคิดที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม
๒.๔	หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
๒.๕	งานวิจัยด้านแรงจูงใจ
๒.๖	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
๒.๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน
๒.๘	งานวิจัยด้านความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม
๒.๙	งานวิจัยด้านการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ
๒.๑๐	งานวิจัยด้านปัจจัยที่ทำให้เยาวชนก่ออาชญากรรม
๒.๑๑	หลักธรรมที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชน
๒.๑๒	งานวิจัยด้านพฤติกรรมที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติ
๒.๑๓	งานวิจัยปัจจัยด้านการคบเพื่อน
๒.๑๔	งานวิจัยด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย
๒.๑๕	งานวิจัยด้านครอบครัว
๒.๑๖	งานวิจัยด้านปัจจัยด้านประวัติการกระทำผิด
๒.๑๗	งานวิจัยด้านปัจจัยด้านความยากจนของครอบครัว
๔.๑	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม
๔.๒	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม
๔.๓	จำนวนครั้งที่ถูกดำเนินคดีของผู้ตอบแบบสอบถาม
๔.๔	ประเภทความผิดของผู้ตอบแบบสอบถาม
๔.๕	จำนวนพี่น้องร่วมพ่อแม่และต่างพ่อแม่ของเยาวชน
๔.๖	สถานะภาพของเยาวชนในปัจจุบัน
๔.๗	ระดับการศึกษาของเยาวชน
๔.๘	สถานะภาพสมรสของเยาวชน
๔.๙	การมีบุตรของเยาวชน
๔.๑๐	อาชีพของบิดามารดาเยาวชน

๔.๑๑	การนับถือศาสนาของเยาวชน	๑๐๗
๔.๑๒	ความสัมพันธ์ของบิดามารดาเยาวชน	๑๐๘
๔.๑๓	บุคคลที่เยาวชนพักอยู่ด้วย	๑๐๘
๔.๑๔	ฐานะการเงินของครอบครัว	๑๐๘
๔.๑๕	จำนวนเยาวชนที่ต้องหาเงินมาจุนเจือครอบครัว	๑๐๙
๔.๑๖	การช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหรือช่วยค่าขายของเยาวชน	๑๐๙
๔.๑๗	มูลเหตุที่เยาวชนกระทำผิดในครั้งนี้	๑๐๙
๔.๑๘	จำนวนเยาวชนทำผิดเพราะขาดหลักศีลธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ	๑๑๐
๔.๑๙	จำนวนเยาวชนที่จะเป็นคนดีและทำดีหากเยาวชนมีศีลธรรมเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจ	๑๑๑
๔.๒๐	หลักธรรมทางศาสนาพุทธข้อใดที่เยาวชนรู้จัก	๑๑๑
๔.๒๑	จำนวนเยาวชนที่คิดว่าเยาวชนทำผิดย่อมถือเป็นความผิดของพ่อแม่ด้วย	๑๑๑
๔.๒๒	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๑๓
๔.๒๓	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๑๓
๔.๒๔	ความสัมพันธ์ของผู้ตอบกับเยาวชน	๑๑๓
๔.๒๕	อาชีพของผู้ปกครองเยาวชน	๑๑๔
๔.๒๖	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	๑๑๔
๔.๒๗	การนับถือศาสนาของผู้ปกครอง	๑๑๕
๔.๒๘	ความสัมพันธ์ของบิดามารดาเยาวชน	๑๑๕
๔.๒๙	บุคคลที่เยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย	๑๑๕
๔.๓๐	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๑๖
๔.๓๑	อายุของเยาวชน	๑๑๖
๔.๓๒	จำนวนครั้งที่ถูกดำเนินคดีของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๑๖
๔.๓๓	บุคคลที่เยาวชนพักอยู่ด้วย	๑๑๗
๔.๓๔	ประเภทความผิดของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๑๗
๔.๓๕	จำนวนพี่น้องร่วมพ่อแม่และต่างพ่อแม่ของเยาวชน	๑๑๗
๔.๓๖	ระดับการศึกษาของเยาวชน	๑๑๘
๔.๓๗	มูลเหตุที่เยาวชนกระทำผิดในครั้งนี้	๑๑๘
๔.๓๘	จำนวนเยาวชนทำผิดเพราะขาดหลักศีลธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ	๑๑๙
๔.๓๙	จำนวนเยาวชนที่จะเป็นคนดีและทำดีหากมีศีลธรรมเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจ	๑๒๐
๔.๔๐	หลักธรรมทางศาสนาพุทธข้อใดที่เยาวชนรู้จัก	๑๒๐
๔.๔๑	จำนวนเยาวชนที่คิดว่าเยาวชนทำผิดย่อมถือเป็นความผิดของพ่อแม่ด้วย	๑๒๑
๔.๔๒	มูลเหตุที่เยาวชนกระทำผิดในครั้งนี้	๑๒๒

๔.๕๓	จำนวนเยาวชนทำผิดเพราะขาดหลักศีลธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ	๑๒๔
๔.๕๔	จำนวนเยาวชนที่จะเป็นคนดีและทำดีหากเยาวชนมีศีลธรรมเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจ	๑๒๔
๔.๕๕	หลักธรรมทางศาสนาพุทธข้อใดที่เยาวชน/ผู้ปกครองรู้จัก	๑๒๕
๔.๕๖	จำนวนเยาวชน/ผู้ปกครองที่คิดว่าเยาวชนทำผิดย่อมถือเป็นความผิดของพ่อแม่ด้วย	๑๒๕
๔.๕๗	สรุปประเด็นปัญหาที่ ๑ ประเด็นปัญหาของเยาวชน	๑๓๘
๔.๕๘	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านประเด็นปัญหา	๑๔๑
๔.๕๙	สรุปประเด็นปัญหาที่ ๒ ปัจจัยทางสังคม	๑๔๙
๔.๕๐	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคม	๑๕๒
๔.๕๑	สรุปประเด็นปัญหาที่ ๒ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	๑๕๘
๔.๕๒	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจ	๑๖๐
๔.๕๓	สรุปประเด็นปัญหาที่ ๒ ปัจจัยทางครอบครัว	๑๖๖
๔.๕๔	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านครอบครัว	๑๖๙
๔.๕๕	สรุปประเด็นปัญหาที่ ๒ ปัจจัยทางตัวเยาวชน	๑๗๗
๔.๕๖	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านตัวเยาวชน	๑๗๙
๔.๕๗	สรุปวิธีการประยุกต์หลักธรรม	๑๘๘
๔.๕๘	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประยุกต์หลักธรรม	๑๙๑
๔.๕๙	สรุปวิธีการขัดเกลาจิตใจ	๑๙๘
๔.๖๐	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการขัดเกลาจิตใจ	๒๐๑
๔.๖๑	สรุปหลักธรรมที่เหมาะสม	๒๐๘
๔.๖๒	ความถี่ของความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักธรรมที่เหมาะสม	๒๑๑
๔.๖๓	แผนกลยุทธ์ด้านการอยู่ร่วมกับเพื่อนๆและบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข	๒๒๘
๔.๖๔	แผนกลยุทธ์ด้านการสั่งสอนให้มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ดี	๒๒๙
๔.๖๕	แผนกลยุทธ์ด้านการสร้างเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรมของเยาวชนและค่านิยมที่ถูกต้อง	๒๓๐
๔.๖๖	แผนกลยุทธ์ด้านการการปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรมและกฎกติกาของสังคม	๒๓๑

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

๑.๑	ภาพแสดงแนวโน้มคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศจำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๑	๒
๒.๑	วิวัฒนาการของแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา	๑๕
๒.๒	ต้นไม้จริยธรรม	๓๔
๒.๓	ความหมายและลักษณะของจริยธรรม	๗๒
๒.๔	กรอบแนวคิดการวิจัย	๙๐
๓.๑	รูปแบบการวิจัยแบบสามเส้า (Triangulation technique)	๙๒
๔.๑	ความสัมพันธ์ประเด็นปัญหาของเยาวชน	๑๔๐
๔.๒	ความสัมพันธ์ปัจจัยปัญหาของเยาวชนทางด้านสังคม	๑๕๑
๔.๓	ความสัมพันธ์ปัจจัยปัญหาของเยาวชนทางด้านเศรษฐกิจ	๑๕๙
๔.๔	ความสัมพันธ์ปัจจัยปัญหาของเยาวชนทางด้านครอบครัว	๑๖๘
๔.๕	ความสัมพันธ์ปัจจัยปัญหาของเยาวชนทางด้านตัวเยาวชน	๑๗๘
๔.๖	วิธีการประยุกต์หลักธรรม	๑๙๐
๔.๗	วิธีการขัดเกลาจิตใจเยาวชน	๒๐๐
๔.๘	หลักธรรมที่เหมาะสมกับเยาวชน	๒๑๐
๔.๙	ผลจากการสังเคราะห์ของการวิจัยนี้	๒๑๘
๔.๑๐	กลยุทธ์การแก้ไขปัญหาของเยาวชน	๒๒๓
๔.๑๑	แบบจำลอง Four P's – Virachai's Model	๒๒๔
๔.๑๒	ความร่วมมือแก้ปัญหาเยาวชน	๒๒๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักโดยใช้ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ขุ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.จู. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย จูฬนิตเทส	(ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม / ข้อ / หน้า/ เช่น ที.ปา. (ไทย) ๑๑/ ๒๔๕/๒๐๐.หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๑ ข้อที่ ๒๔๕ หน้าที่ ๒๐๐ เป็นต้น